

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 9

C9PND25C0T01

DIDAKTICKÝ TEST

Počet úloh: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Jméno a příjmení

1 Základní informace k zadání zkoušky

- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neodčítají záporné body**.
- **Odpovědi píšete do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh **je právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D
4

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pečlivě zabarvete původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D
4

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí.

16

- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď запиšte do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje jak jakákoli nesprávná, tak chybějící správná dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 1–3

TEXT 1

Rozkřiklo se dneska ráno v Dolní Lhotě,
že po poli chodil divný pán,
viděli ho malí kluci dírou v plotě,
nad hlavou měl kruh a v ruce džbán.
Psi štěkali, koně ržáli, krávy se bály,
nad obilím tetelil se vzduch,
staré babky ve fěrtochu povídaly,
že do Dolní Lhoty přišel Bůh.

Seběhli se všichni lidé zblízka, zdáli,
na kapličky rozklínal se zvon,
hádali se u rybníka jako malí,
jestli je to, nebo není on.
Říkali si ťululum a janku hloupý
a do toho všeho štěkal pes,
ještě štěstí, že pak začly padat kroupy,
jinak se tam hádají i dnes.

Vysvětlivka: *fěrtoch* – zástěra

V poli žita ráno svítá, večer se stmívá
a je jedno, kdo to vlastně byl,
auto jede, řeč se vede, píseň se zpívá
a mně ještě jeden refrén zbyl.
Kdo máš oči ke koukání, tak se dívej,
kdo máš uši k slyšení, tak slyš,
kdo mi věříš, tak se ke mně přidej a zpívej,
kdo nevěříš, mlč jako myš.

Od té doby povídá se ve všech Lhotách,
že přes pole žita přešel Bůh,
že si odnes klasy žita na svých botách,
proto každý večer voní vzduch.

(J. Nohavica, Dolní Lhota, upraveno)

TEXT 2

Epanastrofa je opakování stejného slova / stejného slovního spojení na konci jednoho a na začátku bezprostředně následujícího verše.

Syntaktický paralelismus vzniká opakováním stejných či podobných větných konstrukcí ve verších po sobě následujících, např.:

*Hvězda svítí, dokud neuchřadne,
sopka pálí, dokud nevychladne.*

1 bod

1 Které z následujících tvrzení odpovídá TEXTU 1?

- A) Staré ženy o tom, že Dolní Lhotu navštívil Bůh, hovořily při dojení krav.
- B) Hádky obyvatel Dolní Lhoty se od kapličky posléze přesunula k rybníku.
- C) Malí chlapci z Dolní Lhoty popsali lidem ze vsi svatozář Boha i jeho oblečení.
- D) Nejen v Dolní Lhotě se povídá o tom, co zapříčinilo vůni večerního vzduchu.

1 bod

2 Které z následujících tvrzení o dvou verších podtržených v TEXTU 1 je pravdivé?

(Úlohu řešte na základě definic uvedených v TEXTU 2.)

- A) V těchto verších se vyskytuje jak epanastrofa, tak syntaktický paralelismus.
- B) V těchto verších se nevyskytuje ani epanastrofa, ani syntaktický paralelismus.
- C) V těchto verších se vyskytuje epanastrofa, nikoli však syntaktický paralelismus.
- D) V těchto verších se vyskytuje syntaktický paralelismus, nikoli však epanastrofa.

1 bod

3 Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se vyskytuje nespisovný tvar slova?

- A) jinak se tam hádají i dnes
  - B) klasy žita na svých botách
  - C) že pak začly padat kroupy
  - D) mně ještě jeden refrén zbyl
-

1 bod

4 Která z následujících vět je zapsána pravopisně správně?

- A) Do této bedny dejte sčervivělá a shnilá jablka.
  - B) Do této bedny dejte sčervivělá a zhnílá jablka.
  - C) Do této bedny dejte zčervivělá a shnilá jablka.
  - D) Do této bedny dejte zčervivělá a zhnílá jablka.
-

max. 4 body

5 Přiřadte k jednotlivým větám (5.1–5.4) odpovídající tvrzení (A–F).

(Žádnou možnost z nabídky A–F nelze přiřadit víckrát než jednou.)

- 5.1 Připravil všechny věrné poddané nejen o půdu. _____
- 5.2 Ve sklepě našeho domu prý kdośi našel vzácný poklad. _____
- 5.3 Ostřejší nůž na steaky mu vrchní číšník ochotně přinesl. _____
- 5.4 Od rána netrpělivě čekám na výsledky závěrečných zkoušek. _____

- A) Žádný z podtržených větných členů není předmět.
- B) Pouze první podtržený větný člen je předmět.
- C) Pouze druhý podtržený větný člen je předmět.
- D) Pouze třetí podtržený větný člen je předmět.
- E) Celkem dva z podtržených větných členů jsou předměty, a to první a druhý.
- F) Celkem dva z podtržených větných členů jsou předměty, a to druhý a třetí.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 6–11

(1) Korálový útes je jedinečný podmořský ekosystém. Připomíná překrásně rozkvetlou louku, protože pestře zbarvené kolonie korálů vypadají jako nádherné květy. Nelze se tedy divit, že korály kdysi vědci mylně řadili mezi rostliny. **Ve skutečnosti jsou ale koráli živočichové, konkrétně patří mezi žahavce.** Vylučují uhličitán vápenatý a tím si kolem sebe postupně budují tvrdou schránku (podobně jako si hlemýždi staví ulitu). Poté, co koráli uhynou, začínou na jejich tvrdých prázdných schránkách žít koráli tvořit další „patro“, čímž se útes zvětšuje. Každý korálový útes se tedy skládá ze základů, jež vytvořily nahromaděné schránky generací mrtvých korálů, a z kolonií živých korálů.

Korálové útesy zabírají jen pramalou část plochy světového oceánu, přesto poskytují domov čtvrtině všech mořských druhů. Jde o jeden z nejrozmanitějších ekosystémů naší planety: kromě korálů a ryb jsou zde třeba mořští hadi, měkkýši či korýši. Nezbytnou součástí útesů jsou i barevné mořské rasy, žijící s některými korály v symbióze.

Mezi nejznámější korálové útesy patří Velký bariérový útes. Kopíruje část východního pobřeží Austrálie a dlouhý je přes 2 000 kilometrů. V roce 1981 UNESCO prohlásilo tento australský poklad za světovou přírodní rezervaci.

(2) Dnes bohužel tento útes čelí problémům ohrožujícím jeho existenci. Globální klimatická změna a s ní související rostoucí teplota vody v oceánu mají na korály negativní vliv, velké nebezpečí představuje i přemnožení hvězdice trnité, dravého živočicha živícího se korály. Dalším rizikovým faktorem jsou nezodpovědní rybáři, proto byly na určitých místech útesu vymezeny tzv. zelené zóny, kde je rybolov zakázán. Zatím zahrnují přibližně 30 % plochy útesu, ekologové ale při různých diskusích pravidelně upozorňují na to, že má-li Velký bariérový útes zůstat zachován, bude rozhodně během následujících let nutné tyto zóny zvětšit alespoň na 50 % plochy.

(D. Brewer a kol., Planeta tajuplných světů, upraveno)

max. 2 body

6 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N
6.1 Jakmile korál vytvoří svou schránku z uhličitanu vápenatého, opustí ji a začne na ní budovat další schránku.	☐	☐
6.2 Důsledkem problémů, s nimiž se v současnosti potýká Velký bariérový útes, je například globální klimatická změna.	☐	☐
6.3 Díky blízkosti Velkého bariérového útesu bylo roku 1981 východní pobřeží Austrálie prohlášeno za světovou přírodní rezervaci.	☐	☐
6.4 Podle ekologů bude nutné vytvořit takové podmínky, díky nimž se plocha Velkého bariérového útesu zvětší minimálně o 50 %.	☐	☐

max. 3 body

7 Vypište z druhé části výchozího textu tři podstatná jména, která jsou v textu užita v 6. pádě.

(Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

1 bod

8 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje pouze jedno slovo obsahující předponu?

- A) vytvořily nahromaděné schránky
- B) připomíná překrásně rozkvetlou louku
- C) poskytují domov čtvrtině všech mořských druhů
- D) zabírají jen pramalou část plochy světového oceánu

1 bod

9 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se nevyskytuje přívlastek postupně rozvíjející?

(Posuzované úseky jsou ve výchozím textu podtrženy.)

- A) každý korálový útes se tedy skládá ze základů
- B) součástí útesů jsou i barevné mořské řasy
- C) mezi nejznámější korálové útesy patří
- D) útes čelí problémům ohrožujícím jeho existenci

1 bod

10 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytují dvě příslovce?

- A) korály kdysi vědci mylně řadili mezi rostliny
- B) bude rozhodně během následujících let nutné
- C) protože pestře zbarvené kolonie korálů vypadají
- D) tím si kolem sebe postupně budují tvrdou schránku

1 bod

11 Ve které z následujících možností jsou významové vztahy mezi slovy nejpodobnější vztahům mezi slovy živočichové – žahavci – koráli?

(Slova *živočichové*, *žahavci* a *koráli* posuzujte ve významu, který mají v souvětí tučně vyznačeném ve výchozím textu. Při řešení úlohy posuzujte pouze významovou nadřazenost a podřazenost. Správná je pouze možnost, v níž pořadí slov odpovídá pořadí *živočichové – žahavci – koráli*.)

- A) savci – šelmy – tygři
- B) savci – tygři – šelmy
- C) brouci – chrousti – hmyz
- D) brouci – hmyz – chrousti

max. 2 body

12 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je zapsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N).

	A	N
12.1 Když byla ještě malá holčička, obvykle usínala s plyšovým medvídkem v náručí.	☐	☐
12.2 Přestože venku byla opravdová výheň, obě skupiny vyrazily se svými průvodkyněmi na túru.	☐	☐
12.3 Po dlouhém přemlouvání jsem se nechal zvykat a souhlasil jsem, že se přihlásím do pěvecké soutěže.	☐	☐
12.4 Na konci vesnice stál zděný domek s malým vikýřem, z něhož vystrkovala hlavičky dvě mourovatá kořata.	☐	☐

13 Vypište z každé z následujících vět (13.1 a 13.2) základní skladební dvojici.

(Základní skladební dvojice musí být zapsány pravopisně správně.)

- 13.1 Včera se nám naskytla skvělá příležitost získat již téměř vyprodané vstupenky na mezinárodní fotbalový zápas.
- 13.2 Kvůli silným jarním mrazům bude letošní úroda meruněk a švestek pravděpodobně daleko menší.

3 body

14 Seřadte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby byla dodržena textová návaznost.

- A) „Přesně tak. Velké W patrně odkazuje k vašemu příjmení. Iniciály byly vyryty asi před půl stoletím. Váš otec zemřel před mnoha lety. A cenné předměty zpravidla dědí nejstarší syn.“
- B) „Milý Watsone, moc se z nich vyčíst nedá,“ poznamenal. „Nedávno byly vyčištěny, což mě připravilo o nejdůležitější stopy.“
- C) „Kdysi jste řekl,“ obrátil jsem se na Holmesa, „že když člověk často používá nějaký předmět, zanechá na něm stopy své osobnosti. Nuže, zde jsou hodinky, které nevlastním příliš dlouho. Co mi povíte o jejich dřívějším majiteli?“ A podal jsem mu své hodinky.
- D) Důkladně si prohlédl ciferník, pak otevřel plášť a zkoumal strojek nejprve pouhým okem a později i s pomocí silné lupy. Stěží jsem se ubránil úsměvu, když konečně se zklamanou tváří hodinky zaklapl a vrátil mi je.
- E) „Máte pravdu,“ odpověděl jsem. Ve skrytu duše jsem přítele obviňoval, že chce touto chabou výmluvou zakrýt své selhání. „Nicméně soudím,“ pokračoval Holmes, „že patřily vašemu staršímu bratrovi a ten je zdědil po otci.“ „To jste pravděpodobně uhodl z monogramu na plášti.“
- F) Očekával jsem poněkud škodolibou zábavu, neboť takový úkol jsem pokládal za neřešitelný. Hodlal jsem mu uštedřit menší lekci za nepříjemně dogmatický tón, k němuž se občas uchyloval. Holmes si s nimi chvíli pohrával v ruce.

(A. C. Doyle, Příběhy Sherlocka Holmesa, upraveno)

- 14.1 _____
- 14.2 _____
- 14.3 _____
- 14.4 _____
- 14.5 _____
- 14.6 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15

Spolužáci mě přemlouvali, abych s nimi o víkendu šel na přehlídku známých akčních filmů. O jejich návrhu jsem musel přemýšlet, protože tyto filmy nepatří k mým oblíbeným. Když mi ale kluci vylíčili průběh loňské přehlídky, přesvědčili mě.

V sobotu jsem bohužel zaspal, zřejmě jsem si zapomněl nařídit budík. Zbývalo mi zhruba osm minut, abych se dopravil na dané místo. Naštěstí se kino nachází poblíž mého bydliště. Musel jsem ale ze sklepa vytáhnout kolo. Přestože nejsem příliš sběhlý cyklista, sebevědomně jsem vyrazil. Plynule jsem projel téměř celým sídlištěm, bez úhony jsem se propletl dvěma spletitými křižovatkami.

Nevím, co se stalo, ale náhle ležím na zemi. Vstávám ztěžka, v lýtku mě nepříjemně píchá, všude je krev. Pak se mi zatmělo před očima. Pracovníci záchranné služby mě probraly až po chvíli. Sobotu i neděli jsem strávil v nemocnici.

max. 4 body

15 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou v něm zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

(Slova zapište bezchybně; ohebná slova zapište ve stejném tvaru, v němž jsou užitá v textu. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

Ve dnech 2.–3. listopadu 2024 na brněnském výstavišti proběhl Comic-Con Junior. Tuto dnes již tradiční akci, jejímž tématem jsou videohry, filmy i seriály, navštívilo mnoho fanoušků sci-fi a fantasy. Na své si zde přišli také milovníci anime či komiksů. Návštěvníky čekal nabitý program – besedy s hvězdnými herci, autogramiády, přednášky či různé soutěže. Sobotní vstupenka pro dospělého vyšla na necelou tisícovku.

(Vzhledem k povaze úlohy není zdroj výchozího textu uveden.)

1 bod

16 Která z následujících možností nejlépe vystihuje výchozí text?

- A) Jde o publicistický text s úvahovými prvky, který informuje o konkrétní akci.
- B) Jde o publicistický text bez úvahových prvků, který informuje o konkrétní akci.
- C) Jde o líčení (tj. subjektivně zabarvený popis) konkrétní akce, které obsahuje úvahové prvky.
- D) Jde o líčení (tj. subjektivně zabarvený popis) konkrétní akce, které neobsahuje úvahové prvky.

max. 2 body

17 Na každé vynechané místo (*****) v českých ustálených slovních spojeních doplňte příslušné podstatné jméno v náležitém tvaru.

- 17.1 Před důležitým utkáním jsme se v týmu pohádali. Trenér nám ale řekl: „Přestaňte se dohadovat. Teď musíte táhnout za jeden *****. Jestli to neuděláte, prohrajeme.“
- 17.2 Rozhodl jsem se upéct babičce k narozeninám dort. Sestra se nabídla, že mi pomůže, ale odmítl jsem. Je totiž dost nešikovná. Bohužel jsem ale přecenil své schopnosti. Oslava se blížila a dort stále nebyl hotový. Nakonec jsem sestru požádal o pomoc. To víte, tonoucí se ***** chytá.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 18–23

TEXT 1

(1) Chystáme se k odjezdu z Herculanea. Tatínek je zjevně ROZRUŠENÝ. Vedle něj stojí jakýsi muž s obvázanou hlavou. V obličeji je CELÝ bledý. Při bližším pohledu zjistím, že je to náš otrok Felix! Jaké štěstí, že se mu podařilo nás dohnat.

Chvíli poté, co naše sedmičlenná skupina odjela, se země strašlivě otrásla a z temného mraku nad Vesuvem vyšlehla ohnivá záře. Od moře bylo slyšet, **jak vlny prudce narážejí na pobřeží.**

(2) Tatínek s Felixem vedli osly. Ta zpropadená země pod námi se ale tak zdvihala, že se vůz, přeplněný našimi věcmi, zběsile houpal. „Necháme ten vůz tady,“ rozhodl nakonec tatínek. Pomohl mi vylézt na hřbet jednoho z oslů, chůva Fausta se posadila za mě. Na druhém oslovi jela maminka s mým bratříčkem Sextem. Malý se strachy úplně třásl. Druhý bratr Marcus musel jít stejně jako tatínek a Felix pěšky.

(3) Felix nám cestou vyprávěl o Pompejích. Říkal strašné věci. Jak slyšel zoufalý nářek raněných, kteří marně volali o pomoc. Jak se jiní lidé s námahou vyhrabávali z trosek svých domů. „**Střechy se zbortily pod vahou kamení,**“ vykládal. „Viděl jsem úpěnlivě plačící děti, které hledaly své rodiče, a rabující dav v pompejských ulicích a požáry...“

(4) Myslela jsem na svoje přátele. Kolik z nich STAČILO uprchnout? A co strýček a jeho statek? „Claudie, pamatuj si – na téhle půdě budu žít a zemřu,“ říkával mi vždycky. Při vzpomínce mi z očí vyhrkly slzy, ale rychle jsem je setřela. Strýček by nechtěl, abych pro něj brečela. Zuřivě jsem se obrátila k hoře. Prokletý Vesuv!

A pak přišlo něco děsivého. Z mohutného sloupu vyletávajícího popela vyšlehly plameny, **po úbočí hory se valily žhavé balvany.** S hrůzou jsem ODVRÁTILA zrak. Když jsem se po chvíli odvážila ohlédnout směrem k Herculaneu, zaúpěla jsem. Město náhle zmizelo, **zmírající knot jeho lampy navždy zhasl.**

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

TEXT 2

Zpodstatnělé přídavné jméno má tvary přídavného jména, ale ve větě plní funkci podstatného jména.

- *Oči se upřely na neznámého.* – věta obsahuje zpodstatnělé přídavné jméno *neznámý*
- *Vědci našli neznámého tvora.* – věta obsahuje přídavné jméno *neznámý*, které není zpodstatnělé

max. 2 body

18 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

	A	N
18.1 Claudie se rozplakala, když se dozvěděla, že její strýček zemřel.	☐	☐
18.2 Ve skupině, která odjela z Herculanea, byly tři osoby ženského pohlaví.	☐	☐
18.3 Otrok Felix hovořil o tom, že byl očitým svědkem rabování v Pompejích.	☐	☐
18.4 Otrok Felix utrpěl úraz hlavy, když utíkal z Herculanea za rodinou, které sloužil.	☐	☐

max. 2 body

19

19.1 Vypište z druhé části TEXTU 1 zpodstatnělé přídavné jméno.

19.2 Vypište ze třetí části TEXTU 1 zpodstatnělé přídavné jméno.

(Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.)

1 bod

20 Které z následujících tvrzení o slovech zapsaných v TEXTU 1 velkými písmeny je pravdivé?

- A) Slovo *rozrušený* je v textu užito ve významu *vyvedený z duševního klidu, z rovnováhy*.
- B) Slovo *celý* je v textu užito ve významu *jsoucí pohromadě, celistvý*.
- C) Slovo *stačit* je v textu užito ve významu *vyhovět vlastnostmi určitým požadavkům, postačit*.
- D) Slovo *odvrátit* je v textu užito ve významu *znemožnit, aby se něco stalo*.

1 bod

21 Která z následujících možností vystihuje TEXT 1?

- A) Jde o prózu, která vykazuje znaky epiky.
- B) Jde o poezii, která vykazuje znaky epiky.
- C) Jde o prózu, která nevykazuje znaky epiky.
- D) Jde o poezii, která nevykazuje znaky epiky.

1 bod

22 Ve kterém z následujících úseků tučně vyznačených v TEXTU 1 se nejvýrazněji uplatňuje metafora?

(Úseky posuzujte v kontextu TEXTU 1.)

- A) jak vlny prudce **narážejí** na pobřeží
- B) střechy se **zbortily** pod vahou kamení
- C) po úbočí hory se **valily** žhavé balvany
- D) **zmírající** knot jeho lampy navždy zhasl

1 bod

23 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

- A) Jak věta podtržená v TEXTU 1, tak věta podtržená v souvětí *Vzala jsem si deštník, abych nezmokla* vyjadřují účel.
- B) Ani věta podtržená v TEXTU 1, ani věta podtržená v souvětí *Vzala jsem si deštník, abych nezmokla* nevyjadřují účel.
- C) Účel vyjadřuje věta podtržená v TEXTU 1, nikoli však věta podtržená v souvětí *Vzala jsem si deštník, abych nezmokla*.
- D) Účel vyjadřuje věta podtržená v souvětí *Vzala jsem si deštník, abych nezmokla*, nikoli však věta podtržená v TEXTU 1.

1 bod

24 Která z následujících vět obsahuje pravopisnou chybu?

- A) Ve vedlejší vsi vždy bydleli nesmírně pohostinní lidé.
- B) Na slavnostně prostřenné stoly číšníci postavili podnosy se sýry.
- C) Za posledním výklenkem byla stěna z velkých čtyřhranných kamenů.
- D) Ke konci měsíce se vyslanec vrátí z několikadenní návštěvy sousední země.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 25–28

Roku 1883 se poprvé vydal na cestu Orient expres, tehdy nejluxusnější vlak na světě. Vezl 40 cestujících a směřoval z Paříže do rumunského města Giurgiu. Odtud se pasažéři dostali dalším vlakem a trajektem do města Konstantinopol¹. Teprve od roku 1888 se z Orient expresu stal přímý spoj jezdící z Paříže až do Konstantinopole.

Orient expres byl vskutku pojízdným palácem: ve vagoncích bylo přepychové zařízení, v jídelním voze se podávaly vyhlášené delikatesy. Legendárním vlakem se toužili svést všichni lidé. V roce 1928 jím cestovala třeba spisovatelka Agatha Christie a výjimečný zážitek ji natolik inspiroval, že napsala detektivní román *Vražda v Orient expresu*. Toto dílo s dokonale promyšlenou zápletkou, **jež** bylo vydáno v roce 1934, proslulost vlaku ještě zvýšilo. Pravidelná linka Paříž–Istanbul byla nadobro ukončena roku 1977.

V současnosti do některých evropských měst jezdí novodobý Orient expres – vlak sestavený z restaurovaných vagonů, které byly používány ve zlaté éře Orient expresu. Jeho častým cílem jsou Benátky či Vídeň, dvakrát ročně zavítá také do Prahy. Cena jízdenky závisí mimo jiné na úrovni služeb, **kteřou** si zvolíte. V roce 2024 stála jednosměrná jízdenka z Prahy do Benátek kolem 40 000 Kč, pokud si ale člověk dopřál luxus v maximální míře, konečná cena se vyšplhala až na trojnásobek.

¹ dnešní Istanbul, největší město Turecka (město Konstantinopol bylo na Istanbul přejmenováno r. 1930)

(www.novinky.cz; www.orient-express.com, upraveno)

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

	A	N
25.1 Dostat se z Paříže do Konstantinopole Orient expresem bez přestupu bylo poprvé možné v roce 1888.	☐	☐
25.2 V roce, kdy se uskutečnila první jízda Orient expresu, se dnešní turecké město Istanbul nazývalo Konstantinopol.	☐	☐
25.3 V roce 2024 mohla jízda z Prahy do Benátek novodobým Orient expresem vyjít jednoho člověka na více než sto tisíc korun.	☐	☐
25.4 Inspirací pro napsání románu <i>Vražda v Orient expresu</i> byl kriminální čin, jehož svědkem se Agatha Christie stala během jízdy Orient expresem.	☐	☐

1 bod

26 Které z následujících tvrzení o zájmenech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé?

- A) Zájmeno **jež** odkazuje ke slovu *dílo*, zájmeno *kteřou* odkazuje ke slovu *služba*.
- B) Zájmeno **jež** odkazuje ke slovu *dílo*, zájmeno *kteřou* odkazuje ke slovu *úroveň*.
- C) Zájmeno **jež** odkazuje ke slovu *zápletka*, zájmeno *kteřou* odkazuje ke slovu *služba*.
- D) Zájmeno **jež** odkazuje ke slovu *zápletka*, zájmeno *kteřou* odkazuje ke slovu *úroveň*.

1 bod

27 Který z následujících úseků výchozího textu obsahuje sloveso nedokonavé?

- A) cena jízdenky závisí
- B) dvakrát ročně zavítá
- C) konečná cena se vyšplhala
- D) proslulost vlaku ještě zvýšilo

28 Ve které z následujících možností je uvedena dvojice slov, jež lze v kontextu výchozího textu považovat za antonyma?

(První slovo z každé dvojice pochází z výchozího textu a je v něm podtrženo.)

- A) přepychové – skromné
- B) výjimečný – neobvyklý
- C) natolik – nemálo
- D) nadobro – zlovolně

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 29

Soutěžilo se ve dvou *****. Výsledky žen byly celkem vyrovnané, zatímco mezi muži, ●●●● další den, byly značné rozdíly.

max. 2 body

29

29.1 Napište náležitý spisovný tvar slova *kategorie*, který patří na první vynechané místo (*****) ve výchozím textu.

29.2 Napište náležitý spisovný tvar slova *závodící*, který patří na druhé vynechané místo (●●●●) ve výchozím textu.

(Po doplnění náležitého tvaru musí být příslušný větný celek gramaticky i pravopisně správný.)

max. 3 body

30 Přiřadte k jednotlivým řadám slov (30.1–30.3) odpovídající tvrzení (A–E).

(Žádnou možnost z nabídky A–E nelze přiřadit víckrát než jednou.)

30.1 inzerát – líčení – dotazník _____

30.2 předmět – přísudek – doplněk _____

30.3 předložka – zájmeno – citoslovce _____

- A) Pouze jedno slovo je mnohoznačné, a to první.
- B) Pouze jedno slovo je mnohoznačné, a to druhé.
- C) Pouze jedno slovo je mnohoznačné, a to třetí.
- D) Celkem dvě slova jsou mnohoznačná, konkrétně první a druhé.
- E) Celkem dvě slova jsou mnohoznačná, konkrétně první a třetí.